

Altergangen. Det forbauser mig, at man ikke for længe siden ogsaa har set, at den kirkelige Bielse ingen Betydning har, ikke kan medføre nogen Velsignelse, med mindre den modtages med et villigt Sind. Mig forekommer det, at man fra Kirkens Side maatte ønske snarest muligt at faa dette Forhold ordnet saaledes, at Kirkens Velsignelse blev et Tilbud, saaledes som Kirkens Arbejde overhovedet er et Tilbud til Menneskene, om de ville modtage Velsignelsen, og ikke et Paabud, ikke en Tvang. Men der kommer jeg til en anden Ytring af den højtærede Minister, som jeg vil tillade mig at gøre en Bemærkning til. Det forekommer mig, at den højtærede Minister sagde, at den rette Vej at ordne denne Sag paa ganske vist vilde være at indføre almindeligt borgerligt Høgtæst, men at han troede, at Tiden dertil ikke var kommen og ikke vilde komme, førend den Tid var inde, da Kirken og Staten havde faa forskellige Opsættelser af Høgtæstet, at det var nødvendigt at træffe en anden Ordning end nu. Jeg tror, det er en Misforstaaelse af den højtærede Minister, og jeg tror, at det fra et kirkeligt Synspunkt vil være i allerhøjeste Grad uheldigt at vente med at ordne denne Sag, indtil der er kommet et saadant Modsætningsforhold mellem Kirken og Staten, at det er blevet absolut nødvendigt at gennemføre Forandringen. Jeg tror, at hvis Følgekirken vil opfylde sin Mission, som jo aabenbart ikke blot er det at være et lille kirkeligt Samfund af bevidste kristne, men at være en Surdej, en kirkelig Surdej, i vort Følk, hvis Følgekirken vil opfylde denne sin Mission, er det nødvendigt, at den kommer bort fra alt det, der har Skygge af Tvang over for den almindelige Befolkning, at den stiller sig saaledes, at alt, hvad den byder, bliver et frivilligt Tilbud, og et Tilbud, som kan frivilligt modtages. Og jeg tror, det vilde være meget uheldigt, om Spørgsmaalet om borgerlig Bielses Indførelse skulde være et Spørgsmaal, der blev baaret frem af Kirkens Modstandere og en Gang ført igennem af dem. Jeg tror, det vilde være i allerhøjeste Grad uheldigt netop set fra et kirkeligt Synspunkt, medens det derimod, forekommer det mig, vilde være meget heldigt, om man fra kirkelig Side i Tiden, førend det var for sent — og det kan let blive for sent — tog dette Spørgsmaal op og løste det paa en saadan Maade, at det blev klart, at Kirken ikke vilde være Herre over Befolkningen, men vilde være en Tjener med de Raadmedler, den mener at have til sin Raadighed. Jeg vil derfor haabe, at det, der er sket her i Kjøbenhavn, dog vil bringe

de kirkelig interesserede Kredse i Landet, og særlig vore Præster, til at tage denne Sag under en meget alvorlig Overvejelse. Saa vidt jeg ved, have de allerede i de senere Aar overvejet den en Del paa forskellige Præstekonventer. Men jeg vilde ønske, at der maatte komme Fart i denne Overvejelse, saaledes at vi maatte komme til at se, at man netop fra Kirkens Side kom frem med Ønsket om at faa dette Forhold ordnet paa en Maade, der gav hver sit, Staten sit og Kirken sit. Jeg mener, det har været en Lykke for os i det hele paa vor kirkelige Lovgivning, at de Fremstridt i kirkelig Frihed, man har gjort her i Danmark, have haft deres Hovedtalsmænd fra kirkelig Side, medens det desværre mange andre Steder i Verden har været saaledes, at man fra kirkelig Side har modsat sig dem, og at det har været fra Kirkens Modstandere, at disse Frihedskrav have været baarne frem. Her har det været anderledes — og jeg betoner det som en stor Lykke — at de have været baarne frem væsentlig fra kirkelig Side. Jeg vil, som sagt, i høj Grad ønske, at det, der er sket, maatte blive Anledning til, at man ogsaa paa Bielsens Omraade fra kirke-Side rejser et alvorligt Krav paa at faa løst den Forbindelse, der nu paa dette Felt er mellem det borgerlige og det kirkelige.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Svend Høgsbro): Den ærede sidste Taler (H. Holm) sluttede med at fremhæve som noget særlig godt ved de kirkelige Begivenheders Gang her i Danmark, at det var ved Bestræbelser væsentlig fra „kirkelig“ Side, at Løsningen af de forskellige Spørgsmaal var bleven baaren frem. Det er sandt nok, men paa den anden Side staar det lige saa fast, at det er mod den bestemteste Modstand fra det, man plejer at kalde „Kirkens“ Side, at disse Fremstridt ere skete. Vi erindre jo, hvilken Modstand baade Sognebaandsløsningsloven og Valgmenighedsloven og jeg tror ogsaa Loven om Brugen af Kirker i sin Tid mødte fra det egentlige kirkelige Hierarkis Side. Nu opleve vi i denne Sag det mærkelige Tilfælde, at vi have — i alt Fald hvis man gaar ud fra den Udtalelse fra Biskop Norddam, som jeg citerede før — Spidsen for vort kirkelige Hierarki fuldstændig i et og alt, baade i § 1 og § 2 paa vor Side, medens vi derimod nu maa lide den Skuffelse at se Kirkens verdslige Repræsentant, den højtærede Kultusminister, som den bestemteste Modstander af dette Forslag, absolut afvijsende enhver Forhandling derom, saavel i denne som i andre Stikkesler. Jeg til-